

בבית המשפט העליון

רע"פ 8336/18

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: ח'דר עודה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעפ"ג 54396-12-17 מיום 15.10.2018 שניתן על ידי כב' סג"נ י' נועם וכב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן וא' אברבנאל

בשם המבקש: עו"ד י' שקלאר; עו"ד ת' סולומון

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעפ"ג 54396-12-17 (כב' סגן הנשיא י' נועם וכב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן ו- א' אברבנאל) מיום 15.10.2018, בגדרו התקבל באופן חלקי ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים בת"פ 7020-11-14 (כב' השופט י' מינטקביץ) מיום 12.11.2017.

לאחר הגשת הבקשה הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת עליו. ביום 27.11.2018 הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר עד ליום 10.12.2018.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש הורשע על פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן ב-41 עבירות לפי סעיף 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף התשל"ז-1976 (להלן: חוק מע"מ) יחד עם סעיף 117(ב2)(3) לחוק מע"מ וב-50 עבירות לפי סעיף 117(ב1) לחוק

מע"מ, בשתי עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ וסעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ ובשתי עבירות לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ וסעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, לאורך השנים 2010-2013, הנפיק המבקש ביחד עם אחרים חשבוניות פיקטיביות בסכום כולל של כ-35,000,000 ש"ח, שהמס הגלום בהן הוא כ-5.6 מיליון שקלים וניכה מס תשומות שלא כדין בסך כולל של כ-3 מיליון שקלים.

3. הסדר הטיעון בין הצדדים כלל הסכמה לפיה המשיבה תעתור לעונש שלא יעלה על 40 חודשי מאסר והמבקש יטען כראות עיניו.

4. בגזר הדין קבע בית משפט השלום מתחם ענישה הנע בין מאסר לתקופה שבין שנתיים וחצי ועד חמש שנים וכן קנס כספי. בקביעת המתחם הובאו בחשבון, חומרת הפגיעה בקופה הציבורית ובשוויון בנטל המס, מדיניות הענישה הנוהגת המחמירה עם עברייני מס, סכומי המס הנוגעים לתיק, והעובדה כי העבירות בוצעו במשך למעלה משלוש שנים. לקולא, נלקחה בחשבון העובדה שהרווח הממשי שהפיק המבקש מביצוע העבירות נמוך משמעותית מהסכומים שהועלמו כמו גם העובדה שמעורבים אחרים בפרשה לא הועמדו לדין.

בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה, נזקף לחובת המבקש כי ביצע את העבירות בשעה שנוהל נגדו הליך משפטי בגין עבירות דומות (להלן: התיק הקודם) ולא הסיר את המחדלים מושא האישום. לזכות המבקש עמדו הודייתו, ההליך השיקומי שעבר לאחר שחרורו ממאסר בתיק הקודם, מצבו הנפשי הקשה וכן העובדה כי מעורבים אחרים יצאו פטורים מעונש. לאור כל אלו נגזר דינו של המבקש ל-36 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים וקנס בסך 300,000 ש"ח או ששה חודשי מאסר תמורתו.

5. המבקש לא השלים עם גזר הדין וערער על חומרת העונש, משלטענתו לא ניתן משקל הולם לנסיבותיו האישיות, להתדרדרות במצבו הנפשי, להליך השיקום שעבר מאז שוחרר ממאסר בתיק הקודם ולאפליה הפסולה שבאי העמדה לדין של מעורבים אחרים, טעמים המצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה.

הערעור התקבל באופן חלקי בלבד. בית המשפט המחוזי קבע כי לא נפל פגם המצדיק התערבות בעונש, אולם בשל התדרדרות נוספת במצבו הנפשי מאז ניתן גזר הדין ולפנים משורת הדין, הקל ברכיב המאסר בפועל וקבע שיעמוד על 32 חודשים.

בנוסף, והואיל ונמצא כי אין למבקש כל יכולת כלכלית לשלם את הקנס שהוטל עליו, החליט בית המשפט להפחית במעט את המאסר חלף הקנס ולהעמידו על ארבעה חודשים.

הבקשה למתן רשות ערעור ונימוקיה

6. לטענת המבקש עניינו מעלה שאלות עקרוניות, ולחילופין טעמי צדק ייחודיים, המצדיקים מתן רשות ערעור. לשיטתו, החזרתו למאסר לאחר שנשא בעונשו הקודם, הפיק לקחים, ומצוי בהליך שיקום, תוריד לטמיון את הישגי השיקום, תחמיר את מצבו הנפשי, זאת בשעה שהעבירות בגינן נדון בתיק זה בוצעו לפני שנשא בעונשו המאסר בתיק הקודם וחרף מעמד הבכורה שניתן לשיקולי השיקום בחוק העונשין, התשל"ז-1977 לאחר תיקונו בתיקון 113. עוד טען כי יש להכיר במחלת נפש כמצדיקה המרת מאסר בפועל במאסר בעבודות שירות, בדומה למחלה קשה כפי שנעשה בעניינו של לופליאנסקי ב- ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015) ויש לקבוע קווים מנחים ברורים ליישום, ומכל מקום הדבר מוצדק גם בעניינו בשל מצבו הנפשי המגיע עד כדי סיכון למעשה אובדני. בנוסף טען כי קביעת קנס כספי גבוה שעה שבית המשפט מודע להעדר יכולת כלכלית לעמוד בו משמעה גזירת עונש מאסר נוסף לריצוי בפועל, מנוגדת לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לבסוף טען כי לא ניתן לדחות טענה של אכיפה בררנית רק על סמך הצהרה המשיבה להעדר ראיות מספיקות בעניינם של מעורבים אחרים.

לפיכך, ביקש ליתן לו רשות ערעור, להורות על קבלת תסקיר משלים בעניינו ועל בדיקתו על ידי הפסיכיאטר המחוזי ביחס לטיפול הדרוש ולמידת התאמת המבקש למאסר (סעיפים 66-67 לבקשת רשות הערעור) ולהתערב בעונשו כך שירצה אותו בעבודות שירות ויפחת גובה הקנס.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בבקשה על נספחיה הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

8. כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם הבקשה מעלה שאלה משפטית או ציבורית בעלת חשיבות כללית (ר"ע 103/83 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לב(3) 123 (1982)), או במקרים יוצאי דופן בהם

מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 3667/14 קרדי נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (1.6.2014); רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל, בפסקה 11 (15.7.2013)).

עניינו של המבקש ממוקד כל כולו בטענותיו הפרטניות, ואלו אינן מעלות כל שאלה עקרונית המצדיקה מתן רשות ערעור. כך הטענות לקיומם של שיקולי שיקום ונסיבות אישיות של מצב נפשי כמצדיקות חריגה ממתחם העונש. וכך גם הטענות ביחס לקביעת הקנס ושיעורו לנוכח מצב כלכלי קשה (לעניין זה ראו רע"פ 957/18 סלטאן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (16.4.2018)) ולקיומה של אפליה פסולה משמעורבים אחרים לא הועמדו לדין, לגביה ציין בית משפט השלום בגזר דינו כי המבקש כלל לא עמד על זהות המעורבים ולא על חלקם בפרשה. הנה כי כן, ובבחינת למעלה מן הצורך, דין טענות אלו להידחות אף לגופן.

9. למעשה, עניינה של הבקשה היא בחומרת העונש שהושת על המבקש, עילה שאינה מצדיקה מתן רשות ערעור אלא אם קיימת סטייה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה בעבירות מסוג זה (ראו למשל רע"פ 6916/16 קרינאוי נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (6.12.2016); רע"פ 4968/14 פייבושנקו נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (17.7.2014)). העונש שנגזר על המבקש אינו עומד באמת מידה זו (למידת הענישה השווה: רע"פ 8100/18 אבו נג'מה נ' מדינת ישראל (15.11.2018)), והליך זה של בקשת רשות ערעור אינו "מקצה שיפורים" לתוצאות הערעור (רע"פ 7547/18 זולה נ' מדינת ישראל (11.12.2018)).

10. הנסיבות שהעלה המבקש, כולן כאחת, נשקלו לקולא בגזר דינו של בית משפט השלום, וניתן להן משקל בקביעת העונש, והן אף הביאו להקלה בעונשו, לפנים משורת הדין, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. בסופו של יום העונש שהוטל על המבקש מבטא את מכלול הנסיבות והשיקולים – לחומרא ולקולא – ולא מצאתי כי מתקיימים כאן שיקולי צדק המצדיקים התערבות בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

11. לאור האמור לעיל, הבקשה נדחת. יחד עם זאת, לפנים משורת הדין ולנוכח המפורט בבקשה לעיכוב הביצוע משאשת המבקש עומדת ללדת במהלך חודש ינואר, אני מורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר עד ליום 31.1.2019.

12. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 31.1.2019 בשעה 10:00 במחלקה הפסיכיאטרית של המרכז הרפואי של שירות בתי הסוהר, שם ייבדק על ידי פסיכיאטר לשם קביעת מקום ריצוי המאסר ותנאי הטיפול והפיקוח הדרושים. המבקש יתייצב

למאסר כשבידו כל התיעוד הרפואי הפסיכיאטרי הרלוונטי ומומלץ כי באי-כוחו ימציאו מבעוד מועד את החומר הרפואי האמור לשירות בתי הסוהר ולמרכז הרפואי של שב"ס, יחד עם עותק מגזר הדין של בית משפט השלום ומפסק הדין של בית המשפט המחוזי. מזכירות בית המשפט תמציא עותק מהחלטה זו לשירות בתי הסוהר ולמרכז הרפואי של שירות בתי הסוהר. תשומת לב שירות בתי הסוהר מופנית לאמור לעיל.

ניתנה היום, כ"ז בכסלו התשע"ט (5.12.2018).

ש ו פ ט